

Milí priatelia, v týchto dňoch púta pozornosť verejnosti synoda o rodine, problematika najvyššej dôležitosti pre Cirkev a ľudstvo ako také. Niektoré periodiká o nej podávajú veľmi sploštenú predstavu, preto si treba všímať informácie priamo zo zdroja. Chceme tomu napomôcť informačnými súhrnmi, hoci obsah vystúpení synodálnych otcov nemožno podať vyčerpávajúco. Synoda je ešte vo fáze diskusie nad textom tzv. „relácie“, v ktorej generálny relátor kardinál Erdő spomenul aj našu pútnickú svätyňu Šaštín, spojenú s modlitbami k Sedembolestnej o záchranu manželstiev a rodín v kríze. Sprevádzajme priebeh synody našou modlitbou.

Jozef Bartkovjak SJ

Mimoriadna synoda o rodine: Vatikán 5. – 19. október 2014

V nedeľu 5. októbra sa vo Vatikáne začala synoda o rodine. Svätou omšou, slávenou spolu so 191 synodálnymi otcami v Bazilike sv. Petra., pápež František zahájil III. mimoriadne generálne zasadanie Biskupskej synody. Jeho hlavnou témou sú „*Pastoračné výzvy vzhľadom na rodinu v kontexte evanjelizácie*“.

Harmonogram a osobitosti synody predstavil na tlačovej konferencii v piatok 3. októbra kardinál **Lorenzo Baldisseri**, generálny sekretár Synody biskupov. Otváracia svätá omša sa začala o 10. hodine, keď aklamácia „Christus vincit“ uviedla vstup liturgického sprievodu. Za spevu litánií ku všetkým svätým, v ktorých zazneli aj mená sv. Rity, sv. Terézie z Lisieux, sv. Moniky či sv. Gianny Berrettovej-Mollovej, si Svätý Otec uctil relikvie blahoslavených manželov Zélie a Louisa Martinových, rodičov sv. Terézie od Dieťaťa Ježiša, ako aj relikvie blahoslaveného manželského páru Luigiho a Marie Beltrame-Quattrocchiových. Hlavnými koncebrantmi Svätého Otca pri oltári boli: generálny relátor synody kardinál Péter Erdő z Maďarska, ďalej traja predsedajúci delegáti – kardinál André Vingt-Trois z Francúzska, kardinál

Raymundo Damasceno Assis z Brazílie a kardinál Luis Antonio Tagle z Filipín – a tiež hlavní predstavitelia sekretariátu Biskupskej synody: kardinál Lorenzo Baldisseri a Mons. Bruno Forte. Eucharistia sa slávila v zelenej liturgickej farbe, s formulárom a biblickými čítaniami 27. cezročnej nedele. Pápež **František v homílii** nadviazal na Izaiášov obraz Božej vinice s vysvetlením, že vinica, označujúca Boží ľud, predstavuje Pánov „sen“, jeho plán, ktorý s láskou uskutočňuje, keď vinicu ako starostlivý vinohradník zveľaďuje, aby prinášala ovocie. (...) „Aj my na biskupskej synode sme povolaní pracovať v Pánovej vinici. Synodálne zasadnutia neslúžia na diskutovanie o krásnych či originálnych ideách, alebo na to, aby

sa videlo, kto je inteligentnejší... Slúžia na lepšie zušľachtenie a udržiavanie Pánovej vinice, na spoluprácu na jeho sne, na jeho pláne lásky, ktorý má so svojím ľudom. V tomto prípade nás Pán žiada, aby sme sa ujali starostlivosti o rodinu, ktorá je od samotných počiatkov integrálnou súčasťou jeho plánu lásky voči človeku.“

VIAC

Sobotná modlitbová vigília na Námestí sv. Petra v predvečer synody

Duchovnou prípravou v predvečer otvorenia mimoriadnej synody o rodine bola modlitbová vigília na Námestí sv. Petra, organizovaná Konferenciou biskupov Talianska, za prítomnosti desiatok tisíc talianskych rodín, synodálnych otcov a Svätého Otca, ktorý sa pripojil k záverečnej časti programu.

Generálny sekretár Konferencie biskupov Talianska Mons. Nunzio Galantino vyzdvihol veľavravné svedectvo prítomnosti rodín, ktoré zaplnili celé námestie, pričom podnikli cestu do Ríma zo vzdialenejších oblastí Talianska. Striedavo s biblickými čítaniami a premietaním krátkych pasáží z prejavov pápeža Františka zazneli svedectvá troch párov:

snúbencov Antónia a Roberty z Beneventa, manželského páru Margerity a Marca z Novary, ktorí majú okrem štyroch vlastných detí aj jedno dieťa v pestúnskej starostlivosti, a napokon svedectvo manželskej dvojice Antonelly a Nicolu z Tivoli, ktorí sa po šiestich rokoch odluky opäť vrátili k spoločnému manželskému životu. Svätého Otca privítal v mene rodín predseda biskupskej konferencie kardinál Angelo Bagnasco. Pápež František **v príhovore** poeticky poukázal na večernú hodinu, ťaživú chvíľu dňa, ktorá má aj v živote rodín svoju obdobu vo chvíľach, keď sa v dome „minie víno radosti“.

VIAC

Súhrn z prvej generálnej kongregácie: Výzva k priamemu vyjadrovaniu

V pondelok 6. októbra o 9.00 sa v synodálnej aule začal pracovný program III. mimoriadneho generálneho zasadnutia Biskupskej synody. Svätý Otec spolu s 253 účastníkmi synody, medzi ktorými sú aj **Mons. Stanislav Zvolenský** a Mons. Ján Babjak, vstúpili do 2-týždňového obdobia intenzívnej práce vzývaním Ducha Svätého.

Po speve *Veni Creator Spiritus* sa pomodlili dopoludňajšiu časť Liturgie hodín s krátkym duchovným zamyslením španielskeho kardiála Lluísa Martíneza Sistacha. V Aule Synody biskupov, ktorá sa nachádza v susedstve Auly Pavla VI., sa tak začala 1. generálna kongregácia synody, ako sa označujú jednotlivé zasadnutia v aule, ktorých je na programe spolu 15, zväčša dve denne, dopoludnia a popoludní s výnimkou sviatočných dní a dní počas

druhého týždňa, keď sa budú konať diskusie v menších krúžkoch. Predsedajúci delegát, ktorým bol pri 1. generálnej kongregácii arcibiskup Paríža kardinál André Vingt-Trois,

pozdravil Svätého Otca a všetkých prítomných, pričom poukázal na dôležitosť problematiky rodiny a na zodpovednú úlohu synody. Po ňom sa ujal slova **pápež František**, ktorý má v aule svoje miesto v strede predsedníckeho stola. Poukázal na ducha kolegiality a synodality, ktorý slúži pre dobro Cirkvi a pripomenul spoločnú zodpovednosť prítomných a nevyhnutnosť otvorenosti vo vyjadrovaní. VIAC

Súhrn z druhej generálnej kongregácie: Ako pomôcť rodinám v ťažkostiach

Na 2. generálnej kongregácii – v pondelok 6. októbra popoludní – za účasti pápeža Františka a 180 synodálnych otcov, sa začala všeobecná diskusia na témy podľa *Instrumentum laboris*: „Boží plán pre manželstvo a rodinu“ a „Poznanie a prijatie učenia Svätého písma a cirkevných dokumentov o manželstve a rodine“.

Po prednesení prihlásených príspevkov k témam (ich dĺžka je stanovená na 4 min.) bol daný priestor pre diskusiu (18.00 – 19.00), v rámci ktorej zaznelo 19 voľných príspevkov synodálnych otcov, s limitom tri minúty. Vychádzajúc z predpokladu, že rodina je základnou jednotkou ľudskej spoločnosti, kolískou nezištnej lásky, musí byť chránená, pretože je budúcnosťou ľudstva. Ukázalo sa, že je nevyhnutné prispôbiť jazyk Cirkvi, aby učenie o rodine, živote, sexualite bolo chápané správnym spôsobom. Je potrebné – podľa príkladu koncilu – vstúpiť do kritického, ale úprimného a otvoreného dialógu so svetom. Pretože keď Cirkev nebude načúvať svetu, svet nebude počúvať Cirkev. A ten dialóg má byť postavený na takých dôležitých otázkach, ako je rovnaká dôstojnosť muža a ženy, či odmietanie násilia. VIAC

Súhrn z tretej generálnej kongregácie: Kvalita prípravy na manželstvo

V utorok 7. októbra v synodálnej aule vo Vatikáne ráno o 9. hodine pokračoval program mimoriadnej synody o rodine 3. generálnou kongregáciou. Filipínsky delegát kardinál Luis Antonio Tagle na úvod predstavil manželov, ktorí sú na synode ako audítori.

Georg a Cynthia Camposovci, v arcidiecéze Manila aktívne pracujúci v laickom hnutí „Páry pre Krista“, sa podelili so skúsenosťou podpory spoločenstva rodín, keď prechádzali ťažkými situáciami. Nasledovala všeobecná diskusia za prítomnosti Svätého Otca a 184 synodálnych otcov, ktorá sa zamerala na dva tematické okruhy: „*Evanjelium rodiny a prirodzený zákon*“ a „*Rodina a povolanie osoby v Kristovi*“ (*Instrumentum laboris*, I. časť, 3. a 4. kapitola). Zdôraznila nevyhnutnosť lepšej prípravy na manželstvo, aby bolo nielen platné, ale aj prinášalo ovocie. Je potrebné predkladať víziu manželstva nie ako cieľovej stanice, ale ako cesty za vyššími métami, cesty osobnostného rastu vo dvojici. To si vyžaduje, aby príprava na manželstvo bola dlhšia, s osobným prístupom a dôslednosťou, bez obáv, že tým eventuálne klesne záujem o sobáš v kostole. VIAC

Súhrn zo štvrtej a piatej generálnej kongregácie: Rodiny v Afrike

Na 4. generálnej kongregácii v utorok 7. októbra popoludní pokračovala všeobecná rozprava, v rámci ktorej odznelo celkovo 37 príspevkov. Pri rannom zasadnutí 8. októbra venovala synoda výraznú pozornosť otázkam rodiny v Afrike, ako informoval páter Federico Lombardi na stredajšom poludňajšom brífingu.

Na otázky novinárov odpovedali aj rektor Katolíckej univerzity Argentíny Mons. Victor Fernandez a Mons. Ignatius Kaigama, biskup diecézy Jos v Nigérii, ťažko skúšanej terorom zo strany islamských fundamentalistov z Boko Haram. Predsedajúcim delegátom bol v stredu brazílsky kardinál Raymundo Damasceno Assis. Hlavné témy boli kríza viery a život rodiny, kritické situácie vo vnútri rodiny a vonkajšie tlaky na rodinu a tiež niektoré osobitné situácie. Svedectvo predniesla predsedkyňa Národného združenia katolíckych žien z Pobrežia Slonoviny, pani Jeannette Touré, ktorá sa na synode zúčastňuje ako audítorka. Je vydatá za moslima, s ktorým už 52 rokov žijú v harmonickom manželstve, pričom manžel súhlasí s katolíckou výchovou detí. Vráťme sa k 4. generálnej kongregácii v utorok podvečer, na ktorej pokračovala všeobecná rozprava v rámci témy pastorácie rodín. Viacerí synodálni otcovia zdôraznili prepojenie medzi krízou viery a krízou rodiny, pričom prvá spôsobuje tú druhú. VIAC

Mons. Stanislav Zvolenský na synode: Šaštín je milostivým miestom pre zmierenie v rodinách
Predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. Stanislav Zvolenský na III. mimoriadnom generálnom zhromaždení Synody biskupov o rodine vyzdvihol výnimočnosť pútnického miesta Šaštín a národnej svätyne, ktorá sa tam nachádza.

Pri svojom vystúpení v synodálnej aule arcibiskup Zvolenský povedal, že mariánsku svätyňu v Šaštíne vnímame ako dar Boží pre naše rodiny, pretože má vo svojom základe obnovu manželského a rodinného spolužitia. Šaštínsku baziliku, ktorá bola prednedávnom svedkom vyvrcholenia slovenského Jubilejného roka Sedembolestnej Panny Márie, označil za miesto otvárania sa ľudských srdiec pre potrebu odpustenia a obrátenia. Predseda KBS tak nadviazal na príhovor generálneho relátora synody kard. Pétra Erdő. Maďarský kardinál v ňom zdôraznil, že hľadanie pastoračných riešení sa uskutočňuje v kultúrnom kontexte našich dní. VIAC

Stredajšia generálna audiencia: Cirkev kráča od rozdelenia k jednote

Pri generálnej audiencii v stredu 8. októbra, konanej na Námestí sv. Petra, Svätý Otec pokračoval v cykle katechéz o Cirkvi. Zameral sa na skutočnosť rozdelenia medzi kresťanmi a na požiadavku úsilia o dosiahnutie plnej jednoty.

Vychádzal z Ježišových slov z Veľkňazskej modlitby v 17. kapitole Jánovho evanjelia: «Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my.» Po tom, ako poukázal na zranenia spôsobené nejednotou Cirkvi, pápež položil otázku, čo možno v tejto situácii robiť. Vyzval k prekonaniu pasívnej rezignovanosti voči faktu

rozdelenia a k vytrvalej modlitbe za plnú jednotu. Upozornil, že napriek rozdielom v teologických postojoch a spôsoboch spolunažívania kresťanov spája to najdôležitejšie: viera v nášho Pána, Ježiša Krista, viera v spoločnosť Otca, Syna a Ducha Svätého a skutočnosť, že všetci spoločne kráčame, sme na ceste. Aplauz vyvolal Svätý Otec, keď sa priznal, že presne pred 70 rokmi bol na prvom svätom prijímaní. Svoj príhovor uzavrel výzvou k praktizovaniu duchovného ekumenizmu modlitbou a spoluprácou na dobročinných dielach. Na celkom zaplnenom námestí boli aj pútnici zo Slovenska, okrem iných

Katedrálnej speváckej zbor sv. Cyrila a Metoda z Košíc a skupiny farníkov zo Skalice, Kostolnej pri Dunaji, Majcichova, Medzeva a z farnosti Košice-Pereš.

VIAC

Program novembrovej návštevy pápeža v Európskom parlamente

Vatikánske Tlačové stredisko zverejnilo program návštevy pápeža Františka v európskych inštitúciách v Štrasburgu 25. novembra 2014. Svätý Otec odletí pred 8. hod. z rímskeho letiska Fiumicino. O 10.35 je naplánovaný prejav pápeža pred Európskym parlamentom, o 12.05 návšteva Rady Európy, kde tiež prednesie príhovor. Pred 16. hod. už lietadlo s pápežom pristane na letisku Ciampino. V tejto súvislosti P. Federico Lombardi oznámil, že Svätý Otec chce v budúcom roku 2015 uskutočniť apoštolskú návštevu Francúzska.

Vo Vatikáne sa konalo vrcholné stretnutie o kríze na Blízkom východe

Apoštolskí nunciovia z krajín Blízkeho východu sa 2. októbra zišli vo Vatikáne na trojdňovom stretnutí, aby spoločne s členmi Rímskej kúrie hľadali odpovede na kritickú situáciu kresťanov na Blízkom východe.

V sále Bibliotéky Štátneho sekretariátu účastníkov privítal Svätý Otec František, ktorý zvolal toto konzultačné stretnutie ako ďalší z krokov Svätej stolice v snahe o ukončenie vojnovnej krízy v Sýrii a Iraku, ktorá má priamy či nepriamy dopad na všetky okolité krajiny a prakticky na celý svet. Hlavnou témou uvažovania bola „Prítomnosť kresťanov na Blízkom východe“. Ako informoval riaditeľ vatikánskeho tlačového strediska páter Lombardi, „Svätý Otec dnes otvoril stretnutie veľmi silnými slovami, ktorými vyjadril svoju ústarostenosť nad vojnovými situáciami na toľkých miestach sveta a nad fenoménom terorizmu, pre ktorý ľudský život nemá nijakú hodnotu.“

VIAC

Sociálny rozmer evanjelizácie v príhovore pápeža rade *Iustitia et pax*

Na sociálny rozmer, prítomný v požiadavke evanjelizácie, sa sústredila Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj (*Iustitia et pax*) na svojom plenárnom zasadnutí, konanom v dňoch 1. – 3. októbra vo Vatikáne. Jeho účastníkov pozdravil aj pápež František.

Pri piatom výročí vydania sociálnej encykliky pápeža Benedikta XVI. *Láska v pravde* (*Caritas in veritate*) a desať rokov od vydania *Kompendia sociálnej náuky Cirkvi* sa obsah diskusií zamerával na nadväznosť týchto dokumentov a apoštolskej exhortácie pápeža

Františka *Radosť evanjelia (Evangelii gaudium)*, a to z pohľadu jednotlivých kontinentov. Moderátormi diskusií boli okrem predsedu pápežskej rady kardinála Petra Turksona aj jej podpredsedkyňa Dr. Flaminia Giovanelliová, ďalej kardináli Reinhard Marx a Laurent Monsengwo Pasinya a sekretár rady Mons. Mario Toso SDB. Vo štvrtok 2. októbra účastníkov zasadnutia prijal Svätý Otec. VIAC

Pápež Kongregácii pre klerikov: Povolanie je ako neopracovaný diamant

Svätý Otec v piatok 3. októbra prijal na audiencii 80 účastníkov plenárneho zasadania Kongregácie pre klerikov, pod vedením jej prefekta kardinála Beniamina Stellu. V príhovore sa pápež zameril na poslanie kongregácie.

Rozčlenil ho do troch kľúčových tém: podstata povolania k posvätnému stavu, formácia služobníkov Cirkvi počas ich prvotnej prípravy i neskôr v celoživotnej forme a evanjelizácia ako účel, na ktorý sú povolania zamerané. Povolanie prirovnal k diamantu, ktorý treba najprv objaviť a potom obojstrannou spoluprácou starostlivo opracovávať, aby naplno slúžil evanjelizácii. Svätý Otec sa dotkol aj problému nedostatku povolaní, vystríhal však biskupov pred unáhlených prijímaním uchádzačov o kňazstvo bez dôsledného preverenia ich zdravia, zrelosti a ďalších predpokladov. VIAC

Slová Svätého Otca paralympionikom: Ste znamením nádeje

Svätý Otec prijal 4. októbra 7-tisíc zdravotne postihnutých atlétov z Talianskeho paralympijského výboru. Paralympionikov označil za svedkov toho, aké dôležité je podeliť sa o radosť a zároveň aj o trápenia života s druhými a mať priateľov, s ktorými sa navzájom motivujeme vydať zo seba to najlepšie.

Svätý Otec tiež spomenul veľkú hodnotu športu, ktorý napomáha stretnutiu v rôznorodosti, vedúcemu k vzájomnému obohateniu. *„Predovšetkým sa však šport stáva vzácnou príležitosťou vnímať sa navzájom ako bratia a sestry na životnej ceste, napomáhať kultúre otvorenej pre prijatie iných a odmietnuť kultúru vyraďovania.“* Zdravotné postihnutie prítomných športovcov sa podľa slov

pápeža Františka prostredníctvom tréningu a zdravej súťaživosti *„mení na posolstvo povzbudenia pre všetkých, ktorí prežívajú podobné situácie“* a stáva sa pozvaním k snahe o prekonávanie bariér, obzvlášť tých, ktoré sa nachádzajú v našom vnútri. VIAC

Návšteva východoasýrskeho patriarchu vo Vatikáne

Svätý Otec prijal 2. októbra na audiencii katolíckeho Východoasýrskeho patriarchu Mar Dinkhu IV. Stretnutie potvrdilo pozitívny vývoj vzájomných ekumenických vzťahov a poukázalo aj na spoločný údel kresťanov na Blízkom východe.

Ako povedal Svätý Otec, *„niet takých náboženských, politických či ekonomických dôvodov, ktoré by mohli ospravedlniť utrpenie tisícov kresťanov a príslušníkov iných menšín v Iraku a Sýrii.“* *„Vaša návšteva je ďalším krokom v rastúcom zblížovaní a duchovnom spoločenstve medzi nami, po trpkých neporozumeniach minulých storočí,“* povedal ďalej patriarchovi pápež František a pri-

pomenul medzník na ceste k plnému spoločenstvu, ktorý predstavuje spoločné kristologické vyhlásenie spred 20 rokov, s podpisom pápeža sv. Jána Pavla II. **VIAC**

Svätý Otec s prezidentom Srí Lanky o januárovej apoštolskej ceste

Svätý Otec prijal 3. októbra na audiencii prezidenta Srílanskej socialistickej demokratickej republiky Mahinda Rajapaksa. Hovorili o aktuálnom stave krajiny, a to najmä v súvislosti so znakmi zlepšovania jej situácie v sociálnej a ekonomickej oblasti. Obe strany vyjadrili želanie, aby nastávajúca návšteva pápeža Františka na Srí Lanke (12. do 15. januára 2015) bola prijatá ako znamenie blízkosti tamojšiemu obyvateľstvu a ako povzbudenie všetkým, ktorí sa zasadujú o zmierenie, o budovanie všeobecného dobra, spravodlivosti a pokoja.

Z homílií ranných svätých omší v Dome sv. Marty

Anjel strážny existuje, nie je len fantáziou, ale je to blízky spoločník, ktorého nám daroval Boh, aby nás sprevádzal na ceste života. To sú slová pápeža Františka zo štvrtka **2. októbra**, v deň liturgickej spomienky svätých anjelov strážcov. V utorok **7. októbra** pripomenul, aby sme nezabúdali pri modlitbe na našu históriu. Zdôraznil, že v priebehu našej životnej cesty Pán vždy kráča po našom boku a vyzval veriacich, aby počas dňa aj popri zaneprázdnenosti mnohými záležitosťami nezabúdali na modlitbu.

Bl. Miriam Terézia Demjanovičová: vôbec prvé blahorečenie v USA

„Každý je povoláný ku svätosti“ - to je odkaz americkej rehoľnej sestry slovenského pôvodu, Miriam Terézie Demjanovičovej (1901-1927), ktorá bola v sobotu 4. októbra blahorečená v americkom Newarku pri New Jersey.

Blahorečenie, ktoré sa začalo o 9:30 miestneho času v tamojšej katedrále Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, je historicky prvým blahorečením odohrávajúcim sa na pôde USA. Formulu blahorečenia tejto 26-ročnej sestry z Kongregácie milosrdných sestier sv. Alžbety predniesol ako delegát Svätého Otca prefekt Kongregácie pre kauzy svätých kard. Angelo Amato. Bl. Miriam Terézia sa narodila 26. marca 1901 v meste Bayonne v USA v rodine slovenských gréckokatolíkov, pôvodom z Bardejova. **VIAC**

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu

Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, v rannej repríze o 5.15

RTVS: týždenná 10-minútovka na Rádiu Regina v nedeľu o 5.00, v repríze o 18.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45, v rannej repríze o 9.20

Počúvanie cez internet: sk.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankový účet: UniCredit Bank, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala sr. Jaroslava Kochjarová CJ